

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

UNIVERSITAS
OSTRAVENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

POSUDEK NA STUDIJNÍ OPORU

Autor studijní opory	ThDr. Lucjan Klimsza, PhD.
Název studijní opory	Úvod do etiky. Historický vývoj etiky.
Recenzent a jeho působiště	ThDr. Jerguš Olejář, PhD. ECAV

Úvod do etiky

Historický vývoj etiky

Vysokoškolské skriptum

Formálne posúdenie:

Práca s názvom „Úvod do etiky,“ charakterizovaná autorom ako vysokoškolské skriptum, pozoruhodne štruktúralne uvádza čitateľa do problematiky a vytvára základy prehľadnej erudície a orientácie v skúmanom vednom odbore. Vyznačuje sa minimálnou až miernou náročnosťou pre pochopenie zo strany užívateľa.

O autorovi prezrádza dobré praktické poznanie rozsahu erudovanosti vysokoškolského čitateľa. Cenné sú: jednoduchá štylizácia, súvislá logická súvzťažnosť medzi už poznaným a poznávaným naprieč celým obsahom práce, hutnosť, prehľadnosť a stručnosť.

PODPORA TERCIÁRNHO VZDĚLÁVÁNÍ
STUDENTŮ SE SPECIFICKÝMI
VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI
NA OSTRAVSKÉ UNIVERZITĚ V OSTRAVĚ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Epistemologická penetrácia k terminologickej (prevažne gréckej) pôvodine kľúčových pojmov umožňuje spoľahlivé používanie týchto pojmov. Minimalizuje sa tak diskrepancia medzi skutočným, pôvodným a posunutým významom, a to už na terminologickej úrovni. Ako jednoznačný prínos sa to vyhodnotí najmä pri kritickom a polemickom používaní tohto skripta.

Formálne spracovanie a rozsah zaradzujú dielo medzi užitočné učebnice, medzi prologomená, o ktoré sa môže každý študujúci neskôr oprieť pri hlbšom skúmaní etiky. Užívateľ skripta je zreteľne a cielene v'ahovaný do prehľadne štruktúrovaného úvodu do etiky, takže sa mu stane ľahšie kognitívne prijatým nielen obsah skripta, ale aj finálny holistický „produkt“, úvod do etiky ako taký.

Celkom podľa slov Praeceptorae Germaniae, Philippa Melanchtona zo 16. storočia: „takže keď sa poriadok a smer učenia stane rozpoznaným, človek sa môže rozhodnúť, ako do napredovania štúdia zahrnúť viac úžitku a menej nebezpečenstva“. Marginálne formálne nedostatky: rozsahová nevyváženosť kapitol: kapitoly 2. a 4. sú rozsahovo nevyvážené s kapitolami 1. a 3. Kapitola 5. zase pôsobí rozsahovo nevyvážene so všetkými ostatnými kapitolami. Vzhľadom však na charakter diela – vysokoškolské skriptum, a tiež vzhľadom na určité novum v uchopení problematiky úvodu do etiky i problematiky etiky samotnej (viac v obsahovom posúdení), ide skutočne však o zanedbateľné formálne nedostatky.

Štylistické návrhy na úpravu:

Hneď druhá veta v úvode práce (str. 5): autor predchádzajúcou vetou uviedol všeobecne dejiny všetkých vedných odborov. Nasledujúca veta hovorí o skúmaní týchto dejín z pohľadu rozlišovania dobrého a zlého. To už je oblasť etiky ako špecifického vedného odboru. Túto časť treba doplniť o prechod zo všeobecného ku konkrétnemu, aby nevznikla interpretácia, že

PODPORA TERCIÁRNEHO VZDĚLÁVÁNÍ
STUDENTŮ SE SPECIFICKÝMI
VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI
NA OSTRAVSKÉ UNIVERZITĚ V OSTRAVĚ

skúmaním dejín hociktorého (každého) vedného odboru sa učíme ako ľudia mysleli pri vyjadrení dobrého a zlého. Autor myslel vyššiu rýchlosťou než bola maximálna možná rýchlosť písania. Tiež druhá veta na str. 26 potrebuje reformuláciu.

Obsahové posúdenie:

Úvod do etiky obsahuje zhutnený a učebnicovo podaný stav bádania v tejto vednej oblasti. Už Aristoteles stanovil kritérium pre samotné zvládnutie problematiky v podobe, že „až ten skutočne niečomu rozumie, kto to dokáže naučiť iného“.

Za výrazné pozitívum práce považujem autorovo epistemologické uchopenie problematiky a z toho vyplývajúca metodológia pri zostavení obsahu kapitol práce. Z pozícií autora ide o interdisciplinárny prístup k vyhodnocovaniu stavu v tomto vedeckom odbore. Interdisciplinarita sa zobrazuje v teologizujúco etickom a eticko-filozofickom (v menšej miere psychologicko-etickom a socio- etickom) diskurze celého skriptu, ktoré viac či menej zreteľne prebieha v pozadí väčšiny kapitol.

Pilotne je interdisciplinárny prístup naznačený v úvode a v prvej kapitole: v úvode pri kategorizovaní etických smerov na etiku „náboženskú a nenáboženskú, teda filozofickú“ (str. 5). Nasledujúca kapitola už na základe teologicko-etického konceptu Zlatého pravidla koriguje Anzenbacherovu negatívnu formuláciu do formulácie pozitívnej (str. 12). Následne je autorov interdisciplinárny prístup rozvedený v obsahu kapitoly 3. 4. Plné rozvedenie pozitív interdisciplinárneho prístupu je preukázateľné ako kritika normatívnej etiky v kapitole 4. 3 a jej 2 podkapitolách. Terminologickou a obsahovou náplňou tejto kritiky je koncept meta-etiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

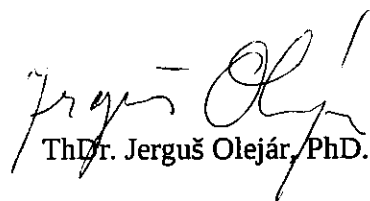
TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Obzvlášť hodnotnou sa javí kapitola 3. 2 s nastolenou problematikou prosociálneho a jej miesta v etike. Ide o výsostne aktuálnu oblasť v spoločenských vedách. Nástup a rozvoj individualizmu, sekularizmu a s tým spojená latentná desocializácia dnešného človeka sa javia ako vážne výzvy pre etické skúmania. Hodnotená kapitola je síce prednostne zameraná na korigovanie redukcie etiky na „socializačný nástroj“ (str. 21) a „náuku prosociálneho správania sa“ (str. 22). Otvorenie problematiky však hodnotím ako anticipáciu pálčivých etických tém korelovaných so sociológiou ako takou v súčasnej spoločnosti.

Vyššie posudzované pozitívum interdisciplinárneho prístupu v obsahovej náplni diela vedie k jeho najvýraznejšiemu a najvýznamnejšiemu ohodnoteniu celkového prínosu. Autor transponoval uchopenie skúmanej problematiky a jej zadania v podobe tilichovských korelácií etických, teologických a filozofických (prípadne ešte psychologických a sociálnych) obsahových konceptov tohto skriptu. Toto transponovanie je navyše v celej práci dopĺňané o lingvistické a terminologické analýzy. Sú tu teda prekonané obmedzenia, ktoré by v úzko vymedzenej vedecko-etickej oblasti ostali na úrovni mnohých aktuálnych úvodov do etiky. Ak aj nie priamo cesta, tak práca prináša naznačenie toho, odkiaľ a ako by sme dnes mohli progredovať k ethicum novum.

2.10.2013 Rožňava

Datum, miesto

ThDr. Jerguš Olejár, PhD.

Jméno a podpis recenzenta

PODPORA TERCIÁRNEHO VZDĚLÁVÁNÍ
STUDENTŮ SE SPECIFICKÝMI
VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI
NA OSTRAVSKÉ UNIVERZITĚ V OSTRAVĚ